

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGАН OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 200. Джерси Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 28 серпня 1925. VOL. XXXIII. No. 200. Jersey City, N. J., Friday, August 27, 1925. THREE CENTS

Знова проблеск надії на відновлення вуглевих переговорів

ВІЛК-БАРЕ, Па., 26. серпня. — Комітет Шіснайта, що представляє добровільну тимчасову організацію бізнесменів з околиць твердого вугля, добився від представників властителей кооператива твердого вугля заяви, яка на думку комітету може становити основу до навізання нових переговорів між властителями та майнерами.

Коли вже майнерські представники покинули спільну конференцію та поїхали до Філадельфії, щоб звільнити притриманий остаточної угоди до страйку, що має бути виданий найближче завтра, представники бізнесменів попросили ще раз представників властителей, щоб вони дали їм таку заяву, щоб з нею можна наново навізати переговори з майнерами. Представники властителей по довільній конференції пропонували бізнесменам комітетові заяву, в якій говориться, що вони готові на нові переговори, але зазначають, що їх заяви не можна повністю так, немовби вони зрештою домагаються усунення системи відхилення та згодина на північному заході.

Хоча ця заява, як вилано, не робить майнерських представників ніяких уступок, однак комітет бізнесменів признає її за основу до нових переговорів та вислав своїх представників шукати майнерських урядників. З огляду на те, що урядники юні поїхали до Філадельфії автомобілем, то бізнесмени постановили їхати за ними в слід та доганяти.

ГОРЯЧКОВЕ ДОБУВАННЯ ВУГЛЯ.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА., 26. серпня. — Чим більше зближається день 1. вересня, а з ним речення покінчення старого контракту властителей твердого вугля з майнерами та приєднання мовчаного страйку, тим горячіше гоступає праця в копалинах. Коли простіше ще ніколи не добували стільки вугля, що тепер Гейзельтонський округ заповнений Лігвай Беал, приміром, вилася нині на ринок 921 кару вугля. Лише у час великої війни добувало стільки вугля, що тепер.

НЕ ДАЮТЬ ЮНІ ОРГАНІЗУВАТИ РОБІТНИКІВ.

ЛОГЕН, Вест Верджінія, 26. серпня. — Комітет місцевої торговельної палати заявив у Бен Битнера, організатора майнерської юні в північних округах Вест Верджінії, та в девять других урядників цієї юні, що приїхали організувати майнерів, та заявили їм, що вони мусять перестати свої організаційні заходи та покинути околицю.

Комітет пропонує рівночасно юніям організаціям судовий приказ з 1923. року, котрим зобов'язано було організувати робітників в округах Логена.

Організатори покинули округ.

МІНІСТЕР ПРАШ ВДОВОЛЕННЯ З НОВОГО ЕМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

ВАШІНГТОН, 26. серпня. — Дейвіс, секретар (міністер) праці, заявив на основі власних спостережень, пороблених під час своїх подорожок в Європу, що новий імміграційний закон про екзамінацію іммігрантів у старому краї показується дуже корисним та доганим для іммігрантів і для уряду.

Перші проби з такою екзамінацією роблено в Англії, і піся Дейвіс та англійських урядників з'ясувати доказати певну користь новини.

МЕДАЛІ ДЛЯ СОБАЧИХ ФІРМАНІВ.

ВАШІНГТОН, 27. серпня. — Міністерство внутрішніх справ рішимо надати медалі заслуги для десяти погонимих загражених у собачих санок, які минулої зими гнали до столиці Аляски, Новому, за ладунком лікарств для хорих на дифтерію.

КИТАЙСЬКА РІЗНЯ В АМЕРИЦІ ВІТХАЄ.

НЬО-ЙОРК, 26. серпня. — Заявляючи арештованим провідників двох китайських банд ("тонгів"), що счинили зі собою війну, яку жертвою вже впало тримом кількох людей, війна стає припинитися. Вже такі і інші потягували одна за собою смерть одного Китаєця. Ньйорська поліція урядова на завтра стріли провідників обох банд, "тонгів"; поліція хоче довести до закінчення оружжя між провідниками.

НАПАД БАНДИТІВ НА МІСТО.

ШІКАГО, ІЛЛІНОІС, 26. серпня. — Нині раненько напало десять бандитів на містечко Гейворт, в Ілліноїсі, 120 миль на південний захід від Шікаго. Полюючиши телеграфічні й телефонні дроти, стріляючи докучили як ліній вараари, розбіжши переїхали містом до Стейт Бейк оф Гейворт, виснадили динамітом банкову касу, забрали з неї коло 5,000 доларів грошків та проїхали за містом, заким маршал зібрав людей на оборону.

ТРАГЕДІЯ МИСЛИВИКІВ.

ВІКТОРІЯ, БРИТАНСЬКА КОЛУМБІЯ, 26. серпня. — Далеко серед пущарів Британської Колумбії наведено тіла двох людей, а з ризик, найближчих коих них, стверджено, що це були Піл Акерман та Джордж Вілксон, що виїхали були довіти заїзів для футер.

Коли них наведено листи, в яких вони подають докладні відомості про свою трагічну пригоду. Найближчий який звірит бачили та набравши футер на велику суму грошей, але обох захопив на якусь нехугу. Лист Вілксона писаний до сина його, що живе в Едмонтоні, в суму листу бачило подіє синови, де може знайти футер, які припадають на його павку, а які варто до два тисячі доларів.

ХОЧУТЬ УЖЕ ТЕПЕР АСЕНТЕРУНКОВОГО ЗАКОНА.

ГЕМІЛТОН, НЬО-ЙОРК, 26. серпня. — Виділять так званого Американського Товариства виступили з домаганням усунення вже тепер асентеруноквого закону, який мавби обов'язувати на случай війни, Виділяючи теж за тим, щоб до військових служб на фронті кликати тек і чужинців, себ то тих, що живуть в Злучених Державах, але не мають а-американського горожанства.

НЕЩАСНА РОДИННА ПРИГОДА.

В родині Миколи Радосинського, члена Українського Народного Союзу секретаря відділу 100 в Гері, в стейті Індіана, случилася нещасна пригода.

Оногді, вертаючи з роботи, його дві донечки попали під колеса переїжджачої стрікарки. Висли вони власне з карри та хотіли перейти на хлібник, коли несподівано до них надїхала з другого боку друга карра. Віз вдаривши одну дівчину на бік, а другу схопив надї колеса та змозов на дрійні куски. Доперва яку сотку стріп даліше моторовий заїхавши віз.

В родині, навісний нещастем, панувала розпущка, яку старалися розганяти знакомі й члени товариства.

УКРАЇНСЬКА РАДІАНСЬКОГО АПАРАТУ.

Рада Народних Комісарів придала постанову щодо практичних заходів для української радянської апарату. Вся робота щодо української зосереджується в центральній комісії при Радаркомі У. С. Р. П.

З 1. січня, 1926, всі центральні й місцеві установи і підприємства повинні негайно розпорядити календарні плани щодо переходу мови на українську мову й надіслати їх до центральної комісії по українській. Через те, що апарат округів у більшості українцівав свою діяльність, всім центральним установам пропонують листуватися українською мовою.

ШТУЧНИЙ ДОШ.

Штучний дощ є ідеєю, яка цікавить учених відважно, у зв'язку з хронічною посухою в деяких краях. Бувший голова англійського метеорологічного товариства, Кейс, стверджує, що неможливо заступити природний дощ механічними засобами. Для покращення волюю маленького островця Уайт на протязі двох годин треба би сили 10 міль парових кошей. Коли зважити, що для звичайного доща треба 40 кошей, а для поспішного поїзду 200 кошей — то сили потрібно для такого експерименту не дивно не можна авторитети, але й увірити собі.

ШКАВИЙ СОКОЗ.

В Англії валожили умітих др. Сміт сокоз, що покінчив собі заведення весті боротьбу зі сплетаними в'язками форми. Члени його союзу зобов'язувалися не говорити про нікого з них, без огляду на те чи на особу не те асентують чи ні. Союз приравнює собі назву: "Союз запечатаних уст". Організація та вже має кілька тисяч членів, а в їх числі навіть ілліама... жінки! Не відкидаю, щоб така організація могла і в нас.

ПОСЛІДНІЙ ТИЖЕНЬ

В СПРАВЕ ПРИНІМАННЯ ФОТОГРАФІЙ, ОГОЛОШЕНЬ ДО КАЛЕНДАРЯ НА 1926 Р.

Календар У. Н. Союзу, який розходиться у мільйонів тисяч примірників, є найбільшим середком до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а закласти йому на тим, аби про який знало як найбільше людей, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союзу. Цінні є великі прибутки, зважаючи, що наклад буде висносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цілі, коштує \$30.00; половина \$15.00; четверть \$10.00; осьма частина \$5.00; перша і остання сторона в часті оголошень та середна на оладіні по \$35.00. Хто хотів би в своїй оголошенні помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бізнесу, мусять прислати з нею готову до друку киші; кожна киша, то помістити коштує виготовлення такої киші з фотографією то значить, що його оголошення буде о стільки дорожше коштувати, скільки виносить кошту виготовлення з фотографією друкування киші.

Текст оголошень мусять надіслати в редакцію по день 15. серпня 6. р. Гроші за оголошення належать послирати рівночасно. Оголошення на кредит безсумовно не будуть друкуватися.

Фотографії братів і товариств. Відділи У. Н. Союзу, а також кружки співаків і театральні школи, бачили, які буті при відділах У. Н. Союзу (основний кружок, співацьке товариство і т. п. не єсть при відділі У. Н. Союзу, таких пісень ухвали не буде поміщувати в календарі), хотіли бачи їх фотографії буті поміщені в календарі на 1926 рік, зоволь їх прислати на адресу "Свободи" найдалше по день 31. серпня 6. р. Рівночасно проситися прислати з фотографією чек або номер-ордер виписаний на ім'я "Свободи", на суму \$10.00. Сі гроші ужитися на покриття кошту виготовлення з фотографії друкарської киші. Місце в календарі безплатно.

Всі фотографії мусять буті добре опаковані.

Всі писма належить адресувати:

"СВОБОДА"
43 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕПІДГОТОВАНІЙ ПРОПОЗИЦІЙ.

Англійський епінеюк у місті Дрепег (Англія) звернувся з пропозицією до вулканів на тему найбільшого страйку. Але аргументи його були такі слабкі, що лінійки жупукали його до ризи, звідки щоби добути його добрі люде.

АФРИКАНСЬКА МУШКИ В НЕАПОЛІ.

Як доносить італійська преса, Неаполь і його околиці навідали хвари мушок, що належить з північної Африки. Ці мушки то велике нещастя для мешканців, бо вони дістаються в великій кількості до мешканців, цинять меблі і унеможливають побут в дахах. Шлях риди домія уявляювано тому, що не було ніякого способу, щоб позбавити віданих мушок.

ЩЕ З ТАЙНИ КАТАСТРОФИ ПІД СТАРОГАРДОМ.

Був вже звістий в польській пресі, що замах на поїзд під Старогардом зробив аж наш земляк, бо заявив, що є ним Вивьялетський, що винувався, який сам зголосився і цим разом збрехав, бо не знав навіть місця катастрофи. Цей добродій п. Альбін Недзельський був властелем військової пайки на Воліні. Втративши своє становище, хотів умерти, а не маючи відваги покінчити самогубством, навілов думку: заявити, що він вилхав замах на старогардський поїзд, у надії, що його засудять на смерть. Навіть написав лист, з якого всі мали про це дізнатися... по його смерті. Все це виявилось. Недзельський викрив великий зловживання в уряді на Воліні і звертався до посла Кордовського з "Вивьялетським", щоби інстелював у цій справі. Насталоку був такий, що втратив свою посаду. Нині він знову закінчає уряд до санації на "креслах".

ВІВІЗ УКРАЇНСЬКОГО УГЛЯ ЗАКОРОНОМ.

Складено угоду, на підставі якої Україна має доставити Італії 32 мільйони пудів угля. На рахунок цього через Маріуполь буде вивезено цього року 10 мільйонів пудів.

Заключено також угоду на вивіз угля до Франції і Австрії, як почали вже ладувати в Маріуполі.

В Донбасі мають добути цього року 540 мільйонів пудів угля, а на другий рік добування збільшаться до 800 мільйонів пудів. Богато нових копалин пушено в рух.

Але гроші забере Москва...

СЛІДАМИ МАЛП'ЯЧОГО ПРОЦЕСУ.

Чимало американських видних шкіл поставилося дуже ворожо до теорії умовності Айнштайна. Університет у Бостоні виступив навіть явно, в особі ректора, проти праць геліологічного фізика і заборонив викладати його теорію, та навіть виключив усі його твори з бібліотеки. Один з професорів мотувався цей об'єктив поглядом, що ідея Айнштайна належить до... окультизму! Незавою одні мільярди з Шікаго призначили 100,000 доларів на одучвання інституту, якого головною метою було би опрокнутти Айнштайнівську теорію. Це вже шалостний захід боротьби з неприємною ідеєю!

PERPETUUM MOBILE.

Новітніша ідея учених та фантастів це раз іє на спробу. Якось угорський поцілю: він урядовцев, з околиць Будапешту, передав до Будапешту та... Виявляється модель наведеного ним "перпетуум мобіле", який буми-то прийняв прихильно. Винахідник кохавсяється Стефан Стефанович (це може земляк?) і пращав над цим ідеєю від ранньої молодості. Він найшов випадково якогося багатого угорського цукерника, що у Філадельфії директором фабрики і цей об'єкт виробити патент власним коштом. Покинувши рід ієня, цей мобіле невідомий. Його автор вприти сильно, що його винахід зробить революцію в усіх сучасній техніці.

Англія признає великі полешки Франції у сплаті воєнних довгів.

ЛОНДОН, 26. серпня. — Вже здавалось, що переговори між англійським міністром скарбу Вінстоном Черчиллем і французьким міністром скарбу Йосифом Кайом розб'ються, бо спершу оба не могли погодитися щодо умов сплати французького воєнного догву.

Однак сьогодні Черчилль скандав наважливий рішення в кабінеті і сей згодився на великі полешки для Франції у сплаті догву.

Спершу Кайо годився на річну сплату по \$50,000,000, а Черчилль домагався двічі стільки. Тепер же Черчилль здався Кайови, що се домагання значно обмежило. Він уже домагається сплати річно лиш по \$60,000,000. По сьому плані Франція платила-б таку суму щорічно протягом 62 літ і сям робом сплатила-б загально 775,000,000 фунтів стерлінгів, себ то в суму догву у сумі 623,000,000 фунтів стерлінгів з 2-процентним відсотком. Навіть годиться Черчилль і на невелику мораторію (пророкову) у сплаті.

При сьому догду Черчилль, що його кабінет признає такі полешки Франції лиш під умовою, що і Злучені Держави признають їй такі самі полешки, очевидно дла того, щоби Англія мала скорше змогу стягнути свої довги, коли вже признає такі значні полешки.

По одержанні тих умов сплати догву Кайо виїхав до Парижа, де пропонує їй свого кабінетови до апробати. Якщо кабінет прийме, так він виїде до Америки для обговорення і там вирішення французького догву. Коли американське правительство признає полешки Франції таксамо як Англія, то се буде великий успіх Кайо, який врятує його яко адматного фінансиста і диктатора, і есентуально дасть йому змогу здобути прем'єрство.

ФРАНЦІЯ І НІМЕЧЧИНА.

ПАРИЖ, 26. серпня. — Нині ввечерю подано вже до прилюдного влохоту моту французького міністра закордонних справ Бріана до німецького правительства у справі забезпечення французько-німецького граници.

В сія ноті Бріан радить німецькому правительству, щоб воно покинуло перекиску, а взялось до діла, а саме до переговорів про забезпечення граници.

Він вказує теж на те, що Німеччина повинна негайно виступити до Ліги Народів, бо се буде основною переговорів.

Як тут зазначають, Німеччина вже заповнила Францію, що зголоситься до Ліги Народів, та що готова до переговорів. Вона радить скинути конференцію знавці права обох держав, щоб виготовили планів французько-німецького догвору про запоруку граници.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА НЕВДОВОЛЕНА.

ПАРИЖ, 26. серпня. — Французька преса невдоволена нині з тих уступок, які Англія признає Франції у сплаті воєнного догву. Вона критичує англійське становище і до англійського правительства.

НІМЦІ ВОЮЮТЬ ЗА ФРАНЦІЮ.

ПАРИЖ, 26. серпня. — У французькій чужинській пресі, яка воєно в Марокко, половина, себ то 16,000 коментарів єсть, які приїхали з Німеччини поможти невідомим своїм боргам в боротьбі проти Ріфа.

Крім того щораз більше зголошуються Німці до французької чужинської преси.

ДОКАЗ ІСТІНОВАННЯ ДУШ.

ПАРИЖ, 26. серпня. — Професор Сорбонського університету Шарль Аурі, славний французський математик, заявив, що має доказ наукової і математичної певности істновання душі.

Він каже, що сі, що говорять, що чоловік амирає на завідан, копованцю велику помилку.

Вчитель, реаліст, каже Аурі, учать вірити в істновання душі, а він має на се науковий доказ і певність. Він каже, що душа видає проміняювану, яке можна змїрити науковими способами. Се проміняювану, каже, є вічне і воно переноситься Анде змертвого тіла.

АВТОНОМІЯ ДЛЯ ГЕЛЬГОЛАНДУ.

БЕРЛІН, 26. серпня. — Німецьке правительство хоче признати населенню острова Гельголанд самоуправу, яку воно мало перед війною.

РОСІЯ — ПЕКІО ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

ЛОНДОН, 26. серпня. — Сюди вернувся з Росії російський робітник Петро Есєрін, який переїхав був в Англію 20 літ, а тому кілька літ вихав був до Росії.

Він каже, що вернувся цілком розчарований. В Росії мусять ходити країною одні і ті самі люди, які жабрали. Також, каже, зминули там всі робітники.

Він казався телеграфічною російську Росію пекіом для робітників.

116-ЛІТНІЙ СТАРЕЦЬ.

БЕЛФАСТ, Північна Ірландія (Окстер), 24. серпня. — Тут нині фотографувалися перший раз в житті 116-літній пенсіонер з Данегоу, Джек Мак-Сейл. Разом з ним фотографувалась його 60-літня жінка.

Старень каже, що він містський анім "Данегоу" і що чуттям окстером.

СТАЯТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА
ІЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИМ ЦІННИМ

SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N.J.

